

Bättre utslussning behövs för att minska återfallen i ungdomsbrott

I Tidöavtalet finns en överenskommelse om krafttag mot ungdomsbrottsligheten. Risker med hårdare tag är att alla straffade drabbas negativt när en mindre grupp kriminella får sätta normen för hela ungdomsvården visar en ny ESO-rapport.

- Om säkerheten får absolut företräde framför mer behandlingsinriktad, öppen, verksamhet, finns en risk att majoriteten av de intagna får det sämre och utslussningen och återanpassningen blir lidande, säger kriminologiprofessor Tove Pettersson som skrivit rapporten.

Unga mellan 15 och 17 år som begår allvarliga brott placeras i regel inte i fängelse utan på något av Statens institutionsstyrelses (Sis) hem med plats för slutna ungdomsvård. Nu finns förslag på att föra över dem till Kriminalvården och placera dem i särskilda ungdomsavdelningar i fängelser. Men med hårdare och längre straff finns en risk att ungdomarna får svårare att anpassa sig till en tillvaro utanför institutionen visar en ny ESO-rapport, *Tuffa tag och tillit*, om återfall, utslussning och eftervård av dömda till slutna ungdomsvård 1999-2017.

- Det går inte att låsa in ungdomar i flera år utan att också träna dem i att klara sig på egen hand utanför institutionen. Sis måste därför på olika sätt ge dem chanser, vilket också innebär att man måste våga lita på dem och ta vissa risker, förklarar Tove Pettersson.

Även om andelen återfall i brott två år efter avtjänat straff är hög har den faktiskt sjunkit över tid. Pettersson ser risker med alltför repressiva åtgärder om inte arbetet med ungdomarnas utslussning också får ökad tonvikt. Där måste samarbetet mellan socialtjänst och Sis förstärkas.

Rapporten presenteras på ett seminarium i dag. Seminariet går att ta del av i efterhand på expertgruppens hemsida www.eso.expertgrupp.se.

För frågor och mer information, kontakta Tove Pettersson, tove.pettersson@criminology.su.se, eller kanslichef Lena Unemo, tel. 08-405 82 80.

Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) breddar och fördjupar underlaget för samhällsekonomiska och finanspolitiska avgöranden. Genom oberoende studier bidrar ESO till samhällsdebatten och blir en brygga mellan forskning och politik. ESO är en kommitté under Finansdepartementet.
www.eso.expertgrupp.se

Fakta. Återfall efter Sis-dom

- Varje år döms i genomsnitt cirka 70 ungdomar, mest pojkar, till sluten ungdomsvård på låsta Sis-hem.
- Ett år efter frigivning hade 40 procent av pojkarna och 21 procent av flickorna lagförts igen.
- Motsvarande siffror två år efter frigivning var 60 respektive 36 procent.
- Under perioden 1999–2017 har andelen unga som återfaller i brott minskat för samtliga brottstyper utom narkotikabrott.
- Flickor återfaller inte bara mer sällan än pojkar utan även i mindre allvarlig brottslighet.
- Den vanligaste brottstypen vid återfall är narkotikabrott för pojkar och våldsbrott för flickor.

Källa: ESO-rapporten **Tuffa tag och tillit**. Siffrorna bygger på en undersökning av dömda till sluten ungdomsvård under åren 1999–2017.